

Tilsynserklæring for skoleåret 2021/2022 for Friskolen i Viborg:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 791015	Skolens navn: Friskolen i Viborg
----------------------	-------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Anna Marie Hald

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
10-09-2021	0. klasse	morgensamling	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
10-09-2021	1. klasse	morgensamling	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
10-09-2021	0. klasse	Matematik	Naturfag	Anna Marie Hald
10-09-2021	1. klasse	matematik	Naturfag	Anna Marie Hald
10-09-2021	1. klasse	læsetræning	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
10-09-2021	4. & 5. klasse	Dansk/logbog	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
10-09-2021	6. og 7. klasse	Dansk/børnem øde	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
24-03-2022	Hele skolen	Morgensamling	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
24-03-2022	8. klasse	Kulturfag	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
24-03-2022	9. klasse	Kulturfag	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
24-03-2022	8. klasse	Tysk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
24-03-2022	9. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
24-03-2022	5. klasse	Musik	Praktiske/musiske	Anna Marie Hald

			fag	
24-03-2022	4. klasse	Billedkunst	Praktiske/musiske fag	Anna Marie Hald

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Første morgen hvor jeg ankommer til skolen, emmer der af både hygge, aktivitet og ro på en gang.

Skolelederen er synlig, siger pænt godmorgen til børn og voksne. Jeg fornemmede straks, at her var en skole, hvor der er faste rammer, traditioner og alligevel høj til loftet.

Selv om vi alle havde håbet på et helt almindeligt skoleår uden restriktioner og nedlukning, så havde vi alligevel en kort periode med hjemsendelse omkring juletid.

Det har heldigvis ikke forhindret mig i at komme ud på tilsynsbesøg både før og efter jul.

Jeg har til opgave at sikre, at eleverne på skolen bliver undervist i både humanistiske, naturvidenskabelige og praktiske/musiske fag, og at undervisningen levet op til faglige mål i Folkeskolen.

Lad mig bare straks afsløre, at det faglige niveau er blåstemplet!

Derudover er det min opgave som tilsynsførende at sikre, at skolen udvikler og styrker elevernes demokratiske dannelse samt deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

Her kommer der igen en blåstempling!

Jeg havde hørt rygter om, at der midt i Viborg ligger en friskole med gode traditioner. En skole hvor eleverne bliver klædt på, på et højt fagligt niveau og hvor de samtidig bliver trænet i at deltage i det samfund de vokser op i. Både på det lokale niveau samt det globale.

Men en ting er jo rygter og godt renommé, en anden er at opleve det selv.

Under mit andet besøg var jeg med til morgensamlingen, som elevrådet stod for.

Der var flere globale punkter på dagsordenen, men med afsæt i det nære og det de selv kunne bidrage med.

Et kommende sponser-løb blev lanceret. Eleverne skulle ud at finde sponsorer, når de sammen med resten af skolen skulle ud at løbe runder. Pengene skulle gå til grønlandske børn, der har det dårligt. Dejligt relevant idet hele skolen jo netop arbejder med Grønland som tema.

Der blev også annonceret, at hvis de havde pæne skoletasker og penalhuse, de ikke brugte, så var der kommet ukrainske børn, som kunne bruge dem.

Så gode eksempler på, at eleverne bliver bevidste om, at små gode gerninger kan gøre en forskel i en verden, hvor ikke alle er så privilegeret, som vi er lige nu.

Jeg var også vidne til at 8. og 9. klasse fremlagde deres kulturfagsprojekt samt et projekt fra matematik om

entreprenørskab.

Der blev vist en model af Berlinmuren med symboler fra henholdsvis øst og vest siden. Der blev læst en historie højt, hvor synsvinklen var skrevet ud fra en østberliners perspektiv. Der blev læst digte højt om det at være på flugt.

En rigtig god morgensamling, hvor eleverne var tovholdere og en fin platform til at vise alle elever og lærere, hvad der arbejdes med på de forskellige årgange.

Der blev også givet roser og tidsler.

Herfra er der (næsten) kun lutter roser. Det er skønt at se, eleverne er fortrolige med at stille sig op og formidle det de har lært. Ligeledes giver det stor demokratisk dannelse, at de i en tidlig alder bliver klar over, at vi alle kan bidrage til en bedre verden, med de ting vi gør for andre end os selv.

Og så til tidslen; Jeg blev snydt for morgensang, da tiden løb fra dem.

Det håber jeg ikke sker igen. For mig er der stor værdi i at synge sammen og det giver en rigtig god start på dagen, samt en følelse af fællesskab, som lejer sig i kroppen resten af dagen.

Jeg ved godt, at der normalt synges :-)

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Det kan der vist kun svares et klart "JA" til.

Under mit første besøg var det overordrende emne "Leonardo Da Vinci".

Skolens gange og lokaler var på eksemplarisk vis udsmykket med rekvisitter, billeder, modeller, bøger og andre ting, som synliggjorde det læringsunivers, som eleverne befandt sig i.

Jeg har set fine eksempler på, at det humanistiske fagområde bliver højt prioriteret på skolen.

Jeg vil zoome ind på et modul i MG2, hvor de, i bedste Leonardo Da Vinci -stil, skulle skrive logbog over ugen, der var gået.

De havde, inden de selv skulle skrive, netop læst brudstykker af L.D.V's dagbog, for at blive bevidste om, hvad der gør en skreven tekst interessant.

De store penselstrøg over ugen, der var gået, kom i plenum op på tavlen.

Så var der bygget et stillads, så alle kunne komme i gang.

Det var dog næppe et problem. Der var meget at skrive og reflektere over.

Klassen havde nemlig været på lejr i denne uge. Mange skrev levende om de sociale relationer og de fleste kom også omkring deres rundvisning på Spøttrupborg, som havde været en stor oplevelse.

Alle gik til opgaven med krum hals. Nogle skrev på computer og andre i hånden. Der blev snart bedt om mere papir af den sidste gruppe.

Eleverne havde fået et skema, der skulle guide dem omkring hele ugen incl. lejr og de fag de havde haft.

Ud over spørgsmål om det tillærte var der også spørgsmål af mere reflekterende karakter.

Derudover skulle eleverne nævne ting omkring Leonardos liv, arbejde og tid som de undres over, og gerne ville vide mere om.

Jeg mener bestemt, jeg var vidne til læring og refleksion på højt niveau.

Der er ingen tvivl om, at når vi fastholder det, vi har lært ved at nedfælde det på skrift, så sidder det bedre fast, og der opstår ligeledes en mulighed for refleksion, som gør, at det indlærte når et spadestik dybere.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Under mit første besøg var jeg inde i Yngste.

Her var der foruden emnet "Penge" også "Mønstre" på programmet.

0. klasse skulle ud i små grupper og lave hver deres mønster.

Inden de følges ud i skolegården, tales der om respekt for naturen. Det er oplagt at finde ting i naturen, så længe man ikke knækker grene af levende træer.

Der blev brugt skolemælkelåg, skum-bogstaver og andre rekvisitter.

Det summede af aktivitet. Der blev også fundet ting som græs, sten og grene i naturen.
Alle var i gang, og der blev samarbejdet i små grupper.
Da aktiviteten er færdig, hjalp alle med at rydde op og de gik ind i samlet flok.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Man ser tydeligt, at hele skolen emmer af æstetik. Det er meget synligt, hvad der arbejdes med. Under mit første besøg var de Leonardo Da Vinci og næste gang var det Grønland.

Over alt på gangene og i klasserne er der udstillinger af kunst, der viser, at det ikke kun er noget man læser om, men at man også hylder det praktiske og det kunstneriske.

Det giver en god fornemmelse, og jeg er sikker på, at man får børn, som på en anden måde værdsætter det smukke, når de er omgivet af smukke ting.

Så er der også det element i det, at der er børn, som lærer mere gennem det visuelle, og de henter stor viden i det billedelige.

Jeg fornemmede også meget tydeligt, at der er lærere på skolen, som virkelig brænder for deres fag.

Jeg var med i en billedkunstime, hvor der skulle laves "Landart" a la Andy Goldsworthy.

Det handlede om, at bruge naturen og lave "stedrealiseret kunst". Altså at se sig omkring og bruge fantasien og lave kunst med det, der er lige for hånden.

Inden start var der gennemgået eksempler på Andy Goldsworthys kunst og hans tanker bag. Lidt teori omkring hvad de forskellige symboler som fx spiralen var udtryk for, blev ligeledes gennemgået, inden eleverne selv kom på banen ude i skolegården.

Eleverne arbejdede i små grupper a 2-3 stykker, og der blev samarbejdet rigtig godt.

Der var efterfølgende afsat tid til at grupperne skulle fremlægge deres kunst for de andre og fortælle om tankerne bag samt processen.

Der blev udvist stor respekt for elevernes værker, der blev taget billeder og eleverne fik sat ord på det, de havde gjort sig af overvejelser.

Jeg er overbevist om, at den entusiasme læreren havde for sit fag, sætter sig i hver eneste elev.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Det kan jeg vist kun svare et stort "JA" til.

Lige fra morgensamlingerne, hvor eleverne bliver dus med at fremlægge og formidle til klasseundervisningen, hvor der det meste af tiden arbejdes projektorienteret, bliver eleverne trænet i at formidle.

Når man skal formidle et stof, så kræver det naturligvis, at man er hjemme i det. Det kræver mere end det at svare rigtigt på nogle spørgsmål og så videre i programmet "a la læs og forstå".

Derfor er jeg overbevist om, at den måde Viborg Friskole arbejder på, med tid til fordybelse i store emner, mange fremlæggelser og refleksion over det tillærte, giver stor bonus.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Her vil jeg sætte fokus på et modul under mit første besøg, hvor jeg var inde i Ældste 1, som havde børnemøde og trivsel på dagsordenen.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Under klassemødet, hvor der gangen før var blevet valgt 2 elever, som skulle være tovholder, var ordet frit og der var fin tid til at drøfte de forslag til forbedring, som kom på dagsordenen.

Et særligt fokuspunkt var at møde til tiden. Det havde været oppe at vende på forrige møde, og der var sket en stor forbedring.

Der var ikke længere nogle, der ankom for sent om morgenen. Dog kunne der godt ydes en indsats, når det kom til at komme ind efter frikvarter.

Bevidstheden om at de er rollemodeller for de yngre elever, blev også plantet, da de fik stor ros for at stå på trappen og synge med.

Derefter blev der arbejdet med trivsel i klassen. Først makkerpar dernæst fælles. Et af drøftelserne skulle omhandle "hvornår er det fedt at være i Æ1?"

Der blev taget afsæt i materialet fra "Trivsel i Skolen" som omhandler begrebet trivsel set fra et børneperspektiv.

Formål:

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og

fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Jeg fulgte med et par drenge, som sammen skulle indtale et lydstykke på telefonen. De skulle forklare "Hvornår er det fedt at være her?" og "Hvad er trivsel for dig/Jer"

De gik til opgaven med krum hals, og fik hurtig et godt svar indtalt. Et svar som viste, at de til fulde havde forstået, hvad det vil sige at være medlem af en gruppe mennesker, hvor der skal være plads til forskellighed, tolerance, det enkelte individ og alligevel skabes tryghed og fællesskabsfølelse i en klasse og på en skole.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Der afholdes børnemøder og eleverne har ligeledes medindflydelse på morgensamlingernes indhold. Hver torsdag er elevrådet ansvarlige for indholdet.

Eleverne har ligeledes medbestemmelse i indholdet i undervisningen. Når et overordnet tema er offentliggjort, er det fast procedure at eleverne byder ind. Dette kommer med i rammeplanen.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Et stort ja.

Der er en meget synlig ledelse på skolen. Som beskrevet så sidder lederen hver morgen og byder elever og forældre velkommen.

Lederen er kulturbærer og viser tydeligt at dialog og et åbent sind er vejen til en hverdag, hvor alle har rettigheder og er velkomne til at ytre sig.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Ikke sådan umiddelbart.

Jeg er sikker på, at hvis der er situationer, hvor det giver god mening at kønsopdele, så kan det lade sig gøre

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Der gøres ikke forskel på piger og drenge.

Skolen har i forhold til andre skoler en stor procentdel af mandlige lærere. Der gøres naturligvis heller ikke forskel på dem.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Ja. Et aktivt elevråd som bl.a. står for morgensamlingen hver torsdag.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolens ansatte kender til det materiale ministeriet har udsendt om skærpede underretningspligt.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Materialet samt reglerne tages løbende op på pædagogiske møder.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Som jeg skrev i min indledning, så havde jeg store forventninger til at få min gang på Viborg Friskole, og blive vidne til den undervisning, som eleverne møder i deres hverdag.

Heldigvis er jeg ikke blevet skuffet. Jeg har netop som det også fremgår i min rapport været vidne til høj faglighed og dannelse, som går hånd i hånd.

Denne rapport og måden den er bygget op på, kan hurtig komme til kort, når undervisningen foregår som på Viborg Friskole. Og det er positivt ment.

Livet er jo ikke delt op i humanistiske, naturvidenskabelige og praktiskmusiske elementer, og så noget dannelse, der står og flagre ved siden af!

Det er jo netop, når der er elementer af det hele i faget og i hverdagen, at det lærte hæves til et højere niveau og giver kundskab, som kan bruges i og udenfor skolen.

Det er Viborg Friskole gode til.